UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

[Lectio XVI. Doleo super te Frater mi Ionatha, &c. 2. Reg. I.]

urn:nbn:de:hbz:466:1-56372

Visual Library

2. Sancta Mater iſtud agas,
Crucifixi fige plagas
Cordi meo validè,
3. Fac me verè tecum flere.
Crucifixo condolere,
Quoadusque vixero.
4. Iuxta Crucem tecum ſtare,
Te libenter ſociare
In planctu deſidero, &c.

4. Stabat iuxta cruce͂, Mater eius. Ambr. in Lucam.

QUartò & illud conſideratione dignum, quod nomen Mariæ non exprimit Evangeliſta, ſed ſolū dicit: *Stabat iuxta Crucem Ieſu* Mater *eius*, Sufficit ei dixiſſe Matrem eſſe, quo nomine ſatis includit dolorem, quem tunc potuit ſufferre. Matrem cogitare. Matrem conſiderare, & talem Matrem! Nomen Matris nomen eſt affectus, nomen eſt officii. Non defuit Mater affectu, non defuit officio. Audi Ambroſium de utroque differentem. *Maria, ut Matrem decebat Chriſti, fugientibus Apoſtolis ante Crucem ſtabat, & piis ſpectabat oculis Filii vulnera quia expectabat non pignoris mortem, ſed mundi ſalutem.* Ecce affectus in Filium conſtans, ſed in nos redundans ut filios. Ecce Mater Jeſu piis inſpectās oculis Filium, ſed etiā in myſtica eius membra, & in filios futuros oculos cordis coniiciēs. Vnde ſubdit S. Ambroſius notans officium Matris iunctim cum affectu erga filios futuros: *Aut fortaſſe quia cognoverat per Filii mortem mundi redemptionem aula regalis; putabat ſe & ſua morte publico muneri aliquid addituram Sed Ieſus non egebat adiutore ad omnium redemptionem, quia dixit: Factus ſum ſicut homo ſine adiutorio inter mortuos liber. Suſcepit quidem Matris affectum, ſed non quæſivit hominis auxilium.* Hæc S. Ambroſ.

Interim de hac Matre Ieſu iuxta Crucem ſtante ſimiliter loqui poſſumus ac S. Auguſtinus de Matre ſeptē Machabæorum. *Illa*, inquit, *videndo, in omnibus paſſa eſt facta Mater ſeptem Martyrum, ſeptimo Martyr, à filiis non ſeparata ſpectando, & filiis addita moriendo. Videbat omnes, amabat omnes, ferebat in oculis quod in carne omnes.* Sic ſcilicet & Maria mille eſt cruciatus paſſa, in via, in monte, in Cruce millies Martyr & Martyrum Regina; à Filio, *Martyrum* omnium Duce, non ſeparata, ferebat in corde quod ille in carne.

Maximum porrò Martyrium, maximuſque dolor fuit, dum vidit Filium inclinato capite exſpirantem, ac paulò poſt lancea crudeli transfoſſum. Nullum enim Filio dolorem lancea intulit. Sed Matris cor penetravit, & acerbiſſimè vulneravit. Hinc ſupra dixi, quod hæc lancea eam fecit Reginam Martyrum De hac re ſic S. Bernardus: *Revera Mater dulciſſima doloris gladius ſcidit animam tuam, quando crudelis lancea latus Filii confixit. Non enim ſua illic, ſed tua potius anima erat. Itaque præcipua es Martyrum quandoquidem immenſus dolor tuus internus externa vicit Martyrum cruciamenta.* Ita ille.

Martyriū B. M. renovatum

Renovatus verò fuit ille dolor, auctumque Martyrium, dum inter ſacra eius brachia corpus ſic confixum deponitur. *T*unc potuit lacrymis rigare manus & pedes, quod antea non poterat. Potuit introſpicere vulnus lateris, quo & viſcera Filii patebant, & cor ipſum. O quam intenſi tunc fuere dolores Matris Ieſu, dicentis de illo ſicut David de Abſalone: *Fili mi Fili mi, quis det ut moriar pro te?*

Gen. 37.

Olim Iacob noluit admittere conſolationem, ubi vidit Filii veſtem ſanguine tinctam, ſed dicebat *Tunica Filii mei eſt, fera peſſima devoravit eum, beſtia devoravit Ioſeph.* Congregatiſque cunctis liberis eius, ut Patris lenirent dolorem, nullo fuit affectus ſolatio, ſed dixit: *Deſcendam ad Filium meum lugens in infernum.* Non egemus te interrogare, ô Virgo, an hæc ſi tunica Filii tui: Verè illius tunica eſt, in utero tuo texta, qua tegeret divinitatem ſuam. Fera peſſima ſic ſcidit eam invidiæ fera. Nō alieno, ſed ſuo tincta eſt ſanguine. Nec tincta ſolum, ſed immerſa, quia unde quaque dilacerata & perfoſſa cruore redundat; ideò meritò cruore cordis tui, hoc eſt lacrymis, eam denuò inſpergis, renovatis in corde tuo eius doloribus. Certè, ſi S. Catharina Senenſis, Maria Ogniaca, Coleta, Gertrudis, & aliæ, non potuere Ieſum Crucifixum intueri ſine lacrymis ex intima compaſſione profluentibus, quantò plures dedit Virgo Virginum lacrymas, quæ non iam præteritos dolores recolebat, ſed præſentes intuebatur, & quidem Filii ſui dilectiſſimi?

Accedamus & nos, noſtraſque cum Matris noſtræ lacrymis lacrymas miſceamus, illud piè ruminantes: *Stabat iuxta crucem Ieſu Mater eius.* In his verbis abſcondita latet virtus cæleſtis ait quidam Sanctus, potens in lacrymas reſolvere cor & oculos Fidelium, dum intimè recogitatur ſtatio hæc Virginis mutuus reſpectus Matris & Filii, utriuſq; allocutio, utriuſque etiam ſeparatio, & cordi Ieſu apertio. *I*ngrediamur in illud per hoc oſtium tamquam in Arcam, ut ibi cum Maria conquieſcamus & nihil cogitemus niſi Ieſum & hunc Crucifixum.

LECTIO XVI.

Doleo ſuper te Frater mi Ionatha, &c.
2. Reg. 1.

De funebri luctu ſuper Chriſti morte renovando ſingulis annis.

MOrs ita luctu digna eſt, ut etiam improborum mortem lugendam cenſuerint viri ſancti. Notum eſt quomodo mortem Abſolonis lugeat David, licet ipſe paterno diademati & ſanguini inſidiaretur impientiſſimè. Sic & Saulem mortuum deplorat amantiſſimè & amariſſimè. De quo eleganter S. Baſilius Seleucus, orat. 17 *Sublatum Saulem dolenter admodum lugebat David illuſtrabat tumulo, tumulum lamentis ornabat: & hæres Sceptri morum non adibat hæreditatem.* Nos itaque convenit Ieſu Patris ac Fratris noſtri tumulum ac

necem

necem lamentis exornare:ſed cum ſimus hæredes Sceptri eius, h.e. Crucis per quam toto orbe dominatur, etiam morum adire hæreditatem neceſſe eſt hæreditatem virtutum quæ in ipſo effluxerunt, patientiæ, humilitatis, obedientiæ, charitatis, ac aliarum. *Ipſe* enim reliquit nobis pro teſtamẽto & hæreditate Imaginem vitæ ſuæ, *I*maginem mortis ſuæ, Cruciſque Sceptrum. *I*n his tamquam filii gloriemur, quia ibi eſt *Salus vita & reſurrectio noſtra*, crucifigique nos oportet cum illo ut poſſimus dicere:

Ecce meum crucifixus amor crucifixit amorem.
Spemq; meam fixit ſpes crucifixa Cruci.

Lugere ergo eum non tantum debemus, ſed & imitari: Lugere non ſolùm ſicut David Saulem, ſed ſicut ipſe Ionatham, quia mortem eius deplorans, morum adibat hæreditatem. Conglutinata erat anima Davidis animæ Ionathæ, ſimilis ſimili, humilis humili: nec ſolum humana eos amicitia, ſed & virtus colligabat: non ſolum humores cõfœderabant pariles, ſed & mores. Quapropter Ionathas idem eſſe dicitur quod *Columba veniens*. Erat utraque Columba pura, candida, & ſine felle, anima Davidis & anima Ionathæ: conſocianturq; ideo pietate, & indiviſo fœdere, ſive in vita, ſive in morte. Verè *I*onathas ipſe Chriſtus, ſuper quẽ Columba venit, & qui ad nos tamquam Columba venit, & nunc eius anima egreditur, quaſi Columba de arca, poſt tres dies reverſura. Nos interim illuſtremus eius tumulum lacrymis & lamentis inſtar Davidis, & ei eidem Epitaphium illuſtre appendamus, quod David Ionathæ, quia magis ei convenit quam Ionathæ:

Doleo ſuper te frater mi Ionatha,
Decore nimis, & amabilis ſuper amorem mulierum,
Sagitta Ionatha numquam rediit retrorſum.
Quomodò cecidit fortis in bello?
Aquilis velocior, Leone fortior,
In excelſis, eheu, occiſus eſt.

Epitaphium Ionatha Chriſto accommodatum

Chriſtus frater noſter,
2. Reg. 1.

Frater noſter eſt Columbinus & amantiſſimus frater amabilis ſuper omnem amorem creaturarum, cui debet eſſe conglutinata anima noſtra indiſſolubiliter, ſive in vita, ſive in morte. *Sagitta eius numquam rediit retrorſum.* Doctrina enim eius viva fuit & penetrans uſque ad intima cordis *Sagitta eius acuta in corda inimicorum Regis*, quia & pro perſecutoribus orans, eorum animos penetravit, & multa millia convertit. *Poſuit eam Dominus quaſi ſagittam electam*, quia & de ipſo crucis arcu multorum cordi ſalubriter vulneravit. Iſta ſagitta vulnerati populi ſub ipſo cadent, immò ad idipſum vulnerantem recurrẽt, quaſi cervi transfixi ad fontẽ aquarum. Audi S. Chryſoſtomum. *Iſta ſagitta vulneratus mente dicebat David. Adhæſit anima mea poſt te. Iſta ſagitta vulneratus Petrus dicebat Chriſto: Domine tu noſti quia amo te. Iſta ſagitta vulneratus Paulus & Chriſto connvinculatus dicebat. Quis nos ſeparabit à charitate Chriſti. Iſta ſagitta vulnerata caſta Sponſa dicebat: Vulnerata charitate ego ſum. O Gemitus de medio cordis amabilis!* Hæc S. Chryſoſto-

Sagitta Chriſti.
Pſ. 44.
Iſa. 46.

Chryſoſt. hom. de Turture.

mus. Quomodò ergo cecidit is cuius ſagitta numquam rediit retrorſum: Qui ita fortis erat in bello; Cuius cypeus numquam fuit inanis? Cecidit heu! cecidit, ut nos erigeret. Vulneratus eſt, ut eius vulnus ſanitas nobis foret. Mortuus eſt, ut mors ipſius nobis vita fieret. Infirmus factus eſt, ut nobis fortitudinem conferret. *Dum in eo mors irruit, ruit; dum occidit. occidit: & iure omnium perdidit ſervitutem, dum nihil ſibi debentis perſequitur libertatem*, inquit S. Leo.

Chriſtus cecidit, ut nos erigeret.

Vlterius ipſe eſt Leone fortior: *Leo de tribu Iuda*, qui vicit Leonem illum qui *circuit quærẽs quẽ devoret*, cui & propheticè dicit Iacob: *Catulus Leonis Iuda ad prædam aſcendiſti fili mi. Laudabunt te fratres tui: manus tua in cervicibus inimicorum, adorabunt te filii patris tui.* Ipſe quoque eſt Aquilis velocior, de quo *P*ropheta pronunciavit: *Sicut Aquila provocans ad volandum pullos ſuos & ſuper eos volitans, aſſumpſit eos in humeris, in fertitudine ſua. ut portaret eos ad habitaculum ſanctum ſuum.* Certè quod in cruce extendit alas brachiorum ſuorum, nonniſi id propter pullos ſuos facit, ut volitare doceat, & infirmos in locum tutum cæleſtis habitaculi deportet. *V*erumtamen licet ſit *Leone fortior. Aquilis velocior*, voluit ſe imbellem Agnum exhibere. Ideo *in excelſis occiſus eſt*, in ſublimi altari crucis immolatus, ſine voce, ſine reſiſtentia, ſine contradictione. Et hoc quidem propter nos ideoque merito poſcit lachrymas & lamenta à nobis, in reciprocationem amoris, quia ita nos amavit.

Chriſtus Leone fortior.
Gen. 49.
Velocior aquilis.
Deut. 33.
Chriſtus in excelſis occiſus eſt.

Iure ergo dicimus cum Davide: *Doleo ſuper te Frater mi, Frater amabilis nimis.* Doleo ſuper me, quia pro peccatis meis occiſus es in excelſis, Aquila velocior. Leone fortior. Iure quoq; cum Hieremia repetimus: *Spiritus oris noſtri Chriſtus Dominus captus eſt in peccatis noſtris.* Et illud capite ſequenti. *Heu, defecit gaudium cordis noſtri! Cecidit corona capitis noſtri: Væ nobis quia peccavimus.* Quidni doleam vehementer, dum cerno toto in corpore tuo ſculptum dolorem, ſculptum amorẽ, in dolore amorem, in amore dolorem: ideoque quia amans & amabilis nimis es; etiam nimis eheu mihi lamentabilis es, & deplorabilis! Quomodò non doleam, dum intueor nudatum pectus, cruentum latus, latũ lateris vulnus, manus pedesque clavis crudeliſſimis confixos & terebratos, caput languidum & depreſſum, faciem fulgidiſſimã cõtenebratam, genas amabiles detritas & vellicatas, oculos & lumina decora ſic extincta, regiũ os expallens, labia dependentia, viſcera tenſa & arentia, corpus exangue & dilacerum, membra omnia ſanguineo fluore cruentata & deformata? Dolens ergo & gemens inclamare cogor: *O Virum dolorũ! ô Virum amorum! ô noviſſimum virorum! Quo frater mi amabilis? quò fili primogenite Dei? quo tua deſcendit humilitas? quò tua flagravit charitas? quò proceſſit pietas? quò excrevit benignitas? quò tuus attigit amor? quò pervenit compaſſio? Doleo ſuper te, quia in domo eorum qui diligebant te ſic plagatus es,*

Condolẽdũ Chriſto, quia pro peccatis noſtris occiſus eſt.
Thren. 4.

 in domo

Vide ſuis Auguſt. Medit. c. 6.

in domo eorum qui tot beneficiis devincti erant ad amandum te. Sed doleo ſuper me, quia ego inique egi, tu pœna mulctaris: ego facinus admiſi, tu plecteris; ego crimen edidi, tu torturæ ſubiiceris: ego ſuperbivi, tu humiliaris: ego inobediens extiti, tu ſcelus inobedientiæ luis: ego gulæ pa vi, tu inedia afficeris. *Me ad illicitam concupiſcentiam rapuit arbor libidinis, te charitas duxit ad arborem crucis, Tu fellis guſtas amaritudinem, ego pomi dulcedinem. mihi ridens congaudet Eva, tibi plorans compatitur Maria,* Mea te luxuria denudavit ſuperbia coronavit, ira transfixit, gula afflixit, &c.

2. Condolendum Chriſto ut pro peccatis noſtris mortuo amorem repẽdamus.

2. *Doleo ſuper te,* ô Vir dolorum, ô frater amabilis nimis: quia ſic peccata noſtra in te tranſtuliſti, ut illa expiares, & pro nobis ſatisfaceres; ſic amaſti nos, & nullum rependimus amorem: Quam pauci amant te, & pauci dolent ſuper te: Doleo ſuper me, & ſuper cæcitate noſtra, quia pauci cognoſcunt te, pauci agnoſcunt quanto nos proſecutus fueris amore, ideoque illum ſepeliunt oblivioſa ingratitudine; cum tamen pateſcant ſemper omnibus inſpicere & legere volentibus tui characteres amoris, toto tuo inſculpti corpore. Doleo, quia adeo exiguus eſt fructus doctrinæ, Paſſionis Mortis tuæ in his qui pereunt, in terrenis cordibus qui illum abſcondunt & ſepeliunt ſine fruge & ſine compaſſione, cum tamen audiant te illud Iob inclamantem: *Terra ne operias ſanguinem meum, & non habeat locum in te latẽdi clamor meus,*

Iob. 16.

3. Condolendum Chriſto cum Maria Matre eius

3. *Doleo ſuper te,* quia dolet ſuper te Mater tua, Materque mea: & vehementer dolet, quia amat vehementer, inflammatur dolore, quia ardet amore. Novo quodam & inexplicabili dolore & cruciatu rurſus te parturit, meque tecum, dum ſingula adhuc hiantia contemplatur & contrectat vulnera ad cor uſque felicior inclamans voce, quam Thomas in lateris exploratione: *Dominus meus, & Deus meus,* Stat quidem conſtans, non minus quam Abraham, parata te filium ſuum & gaudium ſuum Patri immolare pro omnium redemptione, attamen dum inter brachia materna deponeris, ſuo te apprimit pectori, & non poteſt non materno indulgere dolori, lachrymis calidiſſimis, quaſi cruore ex medullis cordis ſui deprompto lavans & irrigans ſingula vulnera, & velut perũgens hac unctione pretioſa; præveniensque unctionem myrrhæ & aloes, per myrrham amariſſimi doloris, per aloe afflictionis indicibilis. Anima eius & cor amantiſſimum, velut cera igni admota non potuit non liqueſieri charitatis & compaſſionis ardore, totumque in lachrymas effluere, quæ refluerent in te cordis ſui filium. Quid poterat aliud dicere hæc Mater, carneam veſtem filii ſui, ſic conſciſſam, ſic ſanguinolentam contemplans & contrectans, & figens oſculum modò capiti, modò oculis & genis, modò ori & labiis, modò brachiis & manibus, modò lateri & pedibus, niſi hæc & ſimila, clamore cordis non oris: O dilecte Fili cordis mei, quænam crudelia corda, crudeleſque manus te ſic tractare ſic fœdare auſæ fuerunt, ſine ulla pietate & compaſſione: O mors, mors, itane es auſa ſuper Auctorem vitæ! O benedicti oculi, ſiccine eſtis obſcurati & in mortem clauſi? O divinæ manus, vel mihi ſaltem oſculũ permittite, Matri quæ vos genuit: O dulciſſimum os, ergò ne verbum Sapientiæ non ultra te audiet Mater deſolata? O labia mea, aſpergite vos labiorum eius amabili cruore: O corpus innocentiſſimum in viſceribus meis à Spiritu Sancto formatum, quomodò video te deformatum: O caput languidum, quam mihi conſtat carò te cum gaudio peperiſſe: iam enim illud gaudium carò perſolvo, quod perſenſi in Nativitate, in Regum adoratione, in Cantico Simeonis & Annæ. Iam effectu agnoſco quam verè dixerit mihi. *Tuam ipſius animam gladius doloris pertranſibit.* O Fili: ô vita! ô lux mea! ô gloria mea! ô totum bonum meum.

Quidni ergò doleam ſuper te, ô Frater mi amabilis nimis, dum ſic dolet Mater tua, Materq; mea Quomodò ei non compatiar, dum ſic compatitur tibi? Si non compatior, certè & fraternum deſero erga te affectum, & filialem erga ipſam. Vngam ergò & ego lachrymis, leniamque vulnera tua; Matris dolorem aſſociabo &, quoad in me erit allevia bo, non obliviſcar te mihi Fratrem eſſe, meque tibi; nec ero Matri Filius inde votus, nec frater fratri ingratus. Vique ad ſepulchrum te deducam, dolens & lugens ſuper te, cum Maria, Matre. Breve hoc iter erat e loco crucifixionis, & planum ac facile: ſed quam durum Matri, quamque tædioſum: Aſſerere auſim, durius tædioſiuſq; illi fuiſſe iter iſtud, quam iter confragoſum & longum à Galilæa in Ægyptũ. Ibi ſolabatur ſe *Maria,* & itineris alleviabat dolores, quod Filium & talem Filium in ulnis amantiſſimis geſtaret, panniculis involutum, & ſibi arridentem. Hic graviſſimè affligi neceſſe eſt maternum amorem, dũ deferri alienis ulnis & manibus coram ſe videt Filium ſindone mortis involutum, Ibi montes & colles ei erant in deliciis, dum te ſpectabat pignus ſuum chariſſimũ. Hic omnia in mœrore ſunt, dum nonniſi triſte & funeſtum occurrit ſpectaculum, concutiens cor maternum.

4. *Dolo ſuper te,* non ſolum cum Matre, ſed & cum Magdalena, quæ non deſerit pedes quos ſemel lachrymis irrigavit in domo Simonis, illos pergit continuo fletu rigare, à cruce ad ſepulchrum pergens, eorum non depoſitura memoriam tota vita. Doleo ſuper te cum *Ioanne,* indivulſo Matris ſuæ Filio & dolorum eius conſorte, qui non deſerit pectus in quo caput reclinavit, & undam ſapiẽtiæ hauſit ſalutaris; nunc autem in illum Fontem, piarum lachrymarum copiam refundit. Doleo ſuper te, cum nobili & pio Ioſepho Arimathæo, qui pedes manuſque non deſerit, è quibus clavos; nec caput, ex quo cruentam coronam ſpineã extraxit.

4. Condolendum Chriſto cum Magdalena.

Ipſe

Ipſe primò in corde ſuo, deinde in ſuo monumento locum tibi lugens & dolens præparavit, quod in petra novum exciſum erat. Ipſe votis omnibus optabat ut petra nativum ſuum rigorem & aſperitatem poneret, & miteſceret; ſicque teneros tuos artus cum pietate complecteretur, & eorum dignitatem agnoſceret. Doleo ſuper te cum devoto Nicodemo, qui ſpiritu toto unctus acceſſit cum centum libris unguenti pretioſi, & cum ſindone munda: lugens dolenſque non deſerit ſindonem iſtam, nec corpus tuum involutum in ea, donec tuto & honorifico loco collocarit, tibi commortuus, tibi conſepultus; & ſic apertum ſe iam diſcipulum oſtendit, qui antea erat occultus.

Vterque illorum nō ſolùm terrenis opibus, ſed & virtutibus locuples, nō pepercit ſumptibus propter te. Vterq; nihil veritus probra, irriſiones, maledicta, ſed fidem fixam habens in Dei regno opē ſuam contulit ut deponereris de ligno maledicto, & honorificè condereris præparato in tumulo. O ter quaterque felices, quibus datum eſt ut iuſta Filio Dei perſolverent, corpus divinū contrectarent cum pietate, involuerent cum compaſſione, deducerent cum honore, funus & exequias triſtes celebrarent cum dolore & amore; ſicque Parenti parentum omnium parentarent, Angelorum choro ſpectante, & obſtupeſcente.

5. *Condolēdū Chriſto cum inſenſibilibus creaturis.*

5 Denique, *doleo ſuper te*, quia Sol, & Cælum, Terra & Templum, & inſenſibiles aliæ creaturæ dolent & lugent ſuper te. Sol enim & aſtra ſuam retraxare lucem, non ſolùm in abominatione Iudaici ſceleris, & in teſtimonium admirabilis eorum cæcitatis: ſed etiam in teſtimonium quod verus Sol & Solis auctor moreretur: ideoque lugubrem ſibi veſtem circumcingit, tenebras ſcil. quaſi ſaccum, quo & in ſignum luctus orbem induit ob obitum Creatoris. Sic & *Velum templi ſciſſum eſt*, nō ſolùm ut ſignificaretur Synagogæ diſſolutio & populi Iudaici in diverſas partes diviſio & diſſipatio, ſimulque vetera ſacramenta deſiiſſe, & iam viam in cælū quaſi in Sancta ſanctorum per Chriſti mortem patefactam eſſe: Sed etiam ut ſignificaretur, Templum ipſum præluctu, ut mos illius erat temporis, veſtem ſuam ſcindere, & Templi Dominum deplorare, cuius anima à corpore erat ſeparata, ſicut Vult partes à ſe mutuò erāt divulſæ. In ſymbolum quoque luctus communis inter elementa, nō ſolùm aer obſcuratur, ſed etiam terra & petræ finduntur, & monumēta aperiuntur: in quibusdam etiam inſulis maris hæc vox reſonare auditur, *Magnus Pan mortuus eſt*. Sicut obeuntem Patremfamilias, non ſolùm filii & famuli, ſed & ipſi parietes mox lugere videntur, nigris veſtiti & funeſtis pannis: Sic moriente te, Domine Ieſu, qui omnium Creator es, Paſtor & Rector, creaturæ tuæ funus & exequias ſuo celebrant modo, condemnantes corda dura, quæ nulla commoventur hac in re compaſſione aut dolore. Cur ergo non doleam ſuper te, & propter te, ſi inſenbilia lugent & dolent? *Vſque modò*, inquit S. Bernardus, *Paſſio Domini facit terram tremere, petras findi, ſepulchra aperiri, velum ſcindi.* Id certè fit dum terreni homines paſſionem hanc ruminantes timore ſancto cōcutiuntur: dum duri inſtar petræ, in eius conſideratione, compunctione cordis finduntur; dum ſepulchra, ſignata & obſerata propter verecundiam, per confeſſionē aperiuntur: dum velum quod inter eos & Deum ſeparationem inducebat, diſcinditur, & lacrymæ fluunt ob eius offensā. De his eſſe peropto, & ideo ſuper te doleo amantiſſime Domine creator & Redemptor. omneſq; mecum dolere cupio, & lacrymas dare, cuiuscumque ſint gradus, ſexus, aut conditionis.

Bern. Feria 4. heb. ſancta.

Omnis ſtatus & ſexus ad condolendū Chriſto provocatur.

1. *Reges & Principes*

2. Reg. 3.

1. Accedite igitur Reges & Principes, dolete ſuper eum qui Rex Regum eſt, cuius *Principatus ſuper humerum eius, qui emittet Sceptrum & Virgam virtutis ſua ex Sion,* ut dominetur in medio inimicorum ſuorum. An non ignoratis, *quoniam Princeps & maximus cecidit hodie in Iſrael?* Si id ignoratis legite titulum Sceptri eius: *Ieſus Nazarenus Rex Iudaorum.* Nec miremini hoc inſcriptum patibulo. Etenim Dominus regnavit a ligno. Plorate ergo ſuper hoc Sceptro, illudque lachrymis rigate: plorate ſuper eius Corona & Diademate; plorate ſuper eius paludamento purpureo & regio, ſic dilacero, ſic conſciſſo propter vos, ut gloriam & regnum ac principatum vobis compararet, & dicite illud Hieremiæ 22 ex imo cordis: *Va Domine! Va Frater! Va inclyta!* Aut dicite levātes vocem cum Rege Davide plangente Principem Abner ſacrum illud Epicedium: *Non ſicut ſolent ignavi mortuus es. Manus tua ligata non ſunt compedibus aggravati: ſed ſicut ſolent cadere coram filiis iniquitatis, ſic corruiſti.* Non enim funes, vel clavi, ei manus ligare potuerunt, aut pedes; ſed propria charitate ſeſe fortiter & voluntarie tradidit filiis iniquitatis, ut pro illis moreretur, & pro vobis.

Ibid.

Sacerdotes & Paſtores.

2. Accedite Sacerdotes & Paſtores, & dolete ac plangite ſuper Paſtorem Paſtorum, Summumque Sacerdotum: quia in monte oblato Sacrificio omnium præcedentium ſacrificiorum conſummativo mortuus eſt; vultq; ut Sacrificii & Mortis ſuæ omni tempore commemorationem agatis, ſed maxime hiſce diebus. Morti eius repræſentādæ ſpecialiter conſecrati, ſpecialiterque Sanguine eius aſperſis. Si olim occumbente *Moyſe* populi Duce ac Paſtore, & Aarone ſupremo Sacerdote, *omnis multitudo flevit triginta diebus per cunctas familias ſuas.* Quid vos oportet facere Sacerdotes, ſaltem his diebus poſtremis lugubris Quadrageſimæ, pro illo, qui vos ſuæ fecit participes unctionis, & inſignivit ſacerdotali charactere in conſortium poteſtatis? Lugete ergo Sacerdotem Sacerdotum, & lachrymis rigate eius Coronam Sacerdotalem ac Thiaram, eius Veſtem diverſicolorem, eius Digitos clavis quaſi gemmis ornatos, eius

Deut 34. Num. 20.

Altare,

Altare, aliaque Inſignia Sacerdotii eius, amore ſed dolore plena.

Omnes veri amici Ieſu. *Prov.* 17

3. Accedite quicunque amici eſtis, quia *omni tẽpore diligit, qui amicus eſt*, & maxime in afflictione. Quod ſi lachrymæ vobis deſunt, vel ſtatui veſtro parum convenire iudicantur: ſaltem ad imitationem vos provocent amici, qui patientem Iob in afflictione ſua viſitarunt. Venientes hi ad eum videnteſque ſedentem in ſterquilinio, à capite uſque ad calcem percuſſum, omnigenis ulceribus & doloribus afflictum, ita attoniti fuere & ſtupore perculſi, ut ſeptem diebus coram eo ſedentes & ſtupentes nihil valerent eloqui. Quid ita? *Quia videbant dolorem nimis eſſe vehementem.* Et qui prius eius opulentiam, fœlicitatem, pœnitentiam probe noverant; tantam nunc abiectionem, miſeriam, infœlicitatem non ſatis corporis & animi oculis conſiderare poterant.

Quid facient veri IESU amici, videntes eum in Calvariæ monte inter ſpurcitias & fœtores cadaverum ceu in ſterquilinio jacentem, exulceratum, cõfixum, conſpurcatum, ac velut leproſum à vertice ad calcem percuſſum? An non vel lachrymis ulcera ungent, vel attoniti in ſilentio ſtabunt eo uſque miſeriæ propter ſe proiectum conſiderantes amicum illum, qui autem divinitatis & maieſtatis fulgore ac potentia omnem à ſe propulſare valebat caliginem calamitoſam? Ergo lugete amici, & dolete ſuper eum, quia propter amicitiam & ſingularem benevolentiam hæc ſolummodo patitur, & emoritur propter vos.

Mulieres & matronæ.

4. Accedite & vos mulieres & matronæ, cum MARIA Matre eiuſque conſanguineis & conſodalibus lugete & dolete ſuper eum; quia illi gratiſſimum eſt obſequium veſtrum cũ ubertate lachrymarum, quas tenera mens veſtra cũ pietate poteſt educere de cordis compaſſione. Accedite & vos, ô

Virgines.

Virgines, dolete ſuper filia Iephte, hoc eſt, ſuper Humanitate IESU, cuius illa erat typus, quã Pater æternus in monte Calvariæ immolavit in Holocauſtum, ut huius immolationis merito victoria plena de hoſtibus potiremur: Ipſa quoque hoc Patris cæleſtis deſiderium magna obedientia adimplevit, ſeipſam offerens & immolans, & nõ minus quam filia Iephte dicens: *Fac quod pollicitus es, conceſſa tibi victoria de hoſtibus tuis.* Mos autem increbuit in Iſrael, *ut poſt anni circulum conveniant in unum filiæ Iſrael, & plangant filiam Iepte diebus quatuor.* Et vos igitur hiſce quatuor ſaltem diebus extremis lugete ſuper Humanitate IESU: lugete eius virginitatem, hoc eſt, integritatem & innocẽtiam tormentis ſic affectam. Quod ſi per montes lugere vultis, ite ad montem Sion, ubi valedixit, ad montem Oliveti, ubi pati incepit, ad montem Calvariæ, ubi immolari voluit. Gratæ ei erunt veſtræ lachrymæ his diebus.

Iud. 11.

Omnes omnino mortales.

5. Accedite denique omnes, ſive plebei ſive nobiles, ſive divites ſive pauperes, ſive idiotæ, ſive ſapientes; & dolete, quia hic iacet Gemma nobilium, Pater pauperum, Proviſor divitum, Medicus ægrorum. Conſolator afflictorum, Gloria ſapientum, Sapientia idiotarum; ideoque ab omnibus poſcit luctum & lamentum. Olim mortuum Ioſiam pium & amabilem Regem lugebat univerſus Iſrael, & Ieremias Propheta lamentationis ſuper eum edidit, quæ quotannis lugubri ſono repetebantur, 2. *Paralip.* 35 lugebantque eum Familiæ & familiæ ſeorsũ, *Zach.* 12 Ecce Ioſias noſter (quod interpretatur Oblatio Domini) cuius alter Ioſias typum geſſit, mortuus eſt, & quotannis propter eum repetuntur lamentationes Ieremiæ Lugeant ergo Familiæ & familiæ ſeorſum in Eccleſiis ſuis; lugeant familiæ Religioſæ, ſive ex viris ſive ex fœminis compoſitæ; lugeant familiæ ſæculares, lugeant pauperes & divites, quia pro omnibus mortuus eſt pius Pater populi ſui, pro omnibus oblatus eſt in victimam. Iuxta arborem mortuus dicitur Ioſias, quæ poſt exaruit; iuxta arborẽ mortuus eſt Ioſias noſter, Chriſtus, quæ nunquam exareſcet, ſed maxime frondebit, floreſcet, fructificabit, *Zach.* 11.
ſi lachrymis noſtris irrigetur quotannis.

Concluſio.

EFfunde, Domine, in familias tuas *ſpiritum gratiæ & precum*, ſpiritum compaſſionis, & orationis, ac compunctionis, ut *aſpiciant ad te, quem confixerunt; & plangant ſuper te, planctu quaſi ſuper unigenitum.* Plangant te & ſe omnes, vel ſimul, vel ſeorſum, vel in Eccleſia publica, vel in domo aut oratorio privato, laventque his compaſſionis lachrymis delicta ſua, lavent vulnera tua, lavent manus, lavent pedes tuos, lavent cor & affectus ſuos, ſicque fiant tibi victima & oblatio grata lachrymis conſperſa fidelibus.

TRA-